

RSM – the global destination for your audit, tax and consulting needs.

Split payment – ciąg dalszy uszczelnień systemu podatkowego

Tax Alert 11/2018

Szanowni Państwo,

Split payment, czyli po polsku podzielona płatność, to mechanizm, który wzorem innych państw europejskich (Czechy, Turcja, Rumunia, Włochy) nasz ustawodawca wprowadza do polskiego systemu prawnego mocą ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustawy (Dz. U. z 2018 r., poz. 62). Polskie rozwiązanie jest jednak pod wieloma względami innowacyjne, gdyż przewiduje rozwiązania, których dotąd nikt nigdzie nie próbował. Z tego też względu w pierwszej fazie funkcjonowania system podzielonej płatności będzie dobrowolny a Ministerstwo Finansów będzie monitorować skutki jego wprowadzenia (liczymy na to, że nie tylko fiskalne).

Wprowadzenie mechanizmu podzielonej płatności jest jedną z istotniejszych zmian w zakresie podatku VAT w 2018 r., której poświęcamy należną uwagę od chwili pojawienia się jej projektu (więcej przeczytasz o nim [tutaj](#)). Omówiliśmy również główne założenia polskiego modelu split payment, o których możesz przeczytać w jednej z poprzednich publikacji dostępnej [tutaj](#).

W tym artykule bardziej szczegółowo zaprezentujemy poszczególne zagadnienia dotyczące mechanizmu podzielonej płatności, który z dniem 1 lipca 2018 r. stanie się elementem obowiązującego prawa – szczegóły znajdziemy w rozdziale 1a, w art. 108a-108d ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. z dnia 26 maja 2017 r., Dz.U. z 2017 r. poz. 1221, dalej: UPTU).

Czym jest podzielona płatność?

Mechanizm podzielonej płatności stanowić ma dodatkową formę rozliczeń należności wynikających z otrzymanych faktur, która może być stosowana pomiędzy kontrahentami prowadzącymi działalność gospodarczą do zapłaty za fakturę z wykazanim VAT.

Należy podkreślić, że split payment może odnosić się wyłącznie do transakcji dokonywanych na rzecz innych podatników, czyli w **relacjach B2B** (przedsiębiorca-przedsiębiorca). Nie może być zatem stosowany w transakcjach B2C (przedsiębiorca-osoba prywatna).

Istota split payment tkwi w **rozdzieleniu płatności** za nabyty towar lub usługę. Zapłata kwoty odpowiadającej całości lub części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na odrębny **rachunek VAT**, natomiast zapłata całości lub części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto jest płacona na dotychczasowy zwykły rachunek rozliczeniowy (lub rachunek w SKOK) nabywcy lub jest rozliczana w inny sposób. Mechanizm podzielonej płatności dotyczy tylko rozliczeń dokonywanych w **formie przelewu**,

nie dotyczy np. kart płatniczych, przekazów, weksli, gotówki, kompensat, potrąceń. Rachunek VAT zostanie założony każdemu podatnikowi VAT automatycznie, przez jego bank lub SKOK, bez konieczności załatwiania jakichkolwiek dodatkowych formalności. Podatnicy nie będą musieli przysyłać do urzędu skarbowego informacji o swoim nowym rachunku VAT.

Z przepisów UPTU nie wynika, że płatności dokonywane z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności trafić muszą zawsze na rachunek VAT sprzedawcy danego towaru lub usługi. Zapłata w tym systemie może nastąpić na konto również innego podmiotu (nie tego, który dostarczył towar lub usługę). W związku z powyższym przewidziano **mechanizm zabezpieczający** (art. 108a ust. 5 UPTU), zgodnie z którym zrealizowanie przelewu w systemie split payment na rzecz podatnika niebędącego faktycznym dostawcą towaru lub usługi **powoduje automatycznie solidarną odpowiedzialność** za podatek z faktycznym dostawcą towaru lub usługi (chyba, że nastąpi niezwłoczny zwrot otrzymanej kwoty lub niezwłoczny przelew na rachunek faktycznego dostawcy).

Wpłaty od odbiorców towarów i usług (nabywców) na rachunek VAT będą następowały przy użyciu dedykowanego „komunikatu przelewu” (maski), udostępnianego przez banki. Nabywca nie musi znać numeru rachunku VAT dostawcy gdyż na przelewie, tak jak dotychczas, będzie wskazywał rachunek rozliczeniowy dostawcy. Jeżeli wybierze ten specjalny przelew to będzie wskazywał w nim kwotę brutto z faktury, kwotę podatku VAT (dowolną, niekoniecznie proporcjonalną do stosowanej stawki), numer faktury, za którą płaci i numer NIP dostawcy.

Mechanizm podzielonej płatności jest **fakultatywny** – nabywca towaru lub usługi może (ale nie musi) zastosować komunikat przelewu rozdzielający kwotę VAT na odrębny rachunek VAT dostawcy. Ministerstwo Finansów mocno podkreśla dobrowolność jak również znaczną dowolność zakresu korzystania z mechanizmu podzielonej płatności. Istnieje w zasadzie jedno, aczkolwiek istotne, ograniczenie, że jedna płatność (jeden przelew splitpaymentowy) może dotyczyć wyłącznie jednej faktury, co oznacza zwiększenie kosztów operacji bankowych (wyłączenie tzw. przelewów paczkowych). Pozostając przy dotychczasowej formie regulowania płatności przedsiębiorca jednym przelewem może opłacić 10 faktur, natomiast wybierając system podzielonej płatności będzie musiał wykonać co najmniej 10 pojedynczych przelewów i za każdy z nich zapłacić.

Dowolność stosowania split payment i dysponowania swoimi środkami przez nabywców jest w pozostałym zakresie nieograniczona – to oni **decydują, które faktury, z którymi dostawcami oraz w jakiej części** opłacą z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Nabywcy mogą zdecydować również o opłaceniu samego tylko VAT z zastosowaniem split payment, gdy przykładowo nie są zadowoleni z wykonania usługi.

Jakie są cele i konsekwencje wprowadzenia mechanizmu podzielonej płatności?

Głównym celem wprowadzenia mechanizmu podzielonej płatności jest zwiększenie wpływów z VAT, a zatem **zmniejszenie luki podatkowej w VAT** będącej różnicą między wartością całkowitych zobowiązań w VAT, a wartością rzeczywistych wpływów. Mechanizm podzielonej płatności daje mianowicie możliwość:

- monitorowania transakcji płatniczych przy pomocy algorytmów systemu STIR, a w konsekwencji możliwość przetwarzania cennych danych i wytypowania potencjalnych oszustów,
- szybkiego zatrzymania środków finansowych w kraju, a zatem wykluczenie szybkiego przelewu pieniędzy z wyłudzonego VAT za granicę.

Mechanizm podzielonej płatności przewiduje kontrolę przepływów środków z VAT, co ma docelowo ograniczyć oszustwa podatkowe.

Co charakteryzuje rachunek VAT?

Rachunek VAT jest rachunkiem zakładanym i prowadzonym **w walucie polskiej (PLN)** przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (dalej: SKOK) dla każdego podatnika posiadającego rachunek rozliczeniowy, **bez zawierania dodatkowych umów** z posiadaczami dotychczasowych rachunków rozliczeniowych i kont w SKOK-ach oraz **bez dodatkowych opłat i prowizji** na rzecz banku. Posiadacze dotychczasowych rachunków rozliczeniowych mogą zawnioskować o większą liczbę rachunków VAT. Należy zaznaczyć, że oprocentowanie rachunku VAT oraz zasady i terminy informowania o saldzie na tym rachunku mają charakter wyłącznie umowny. Do rachunku VAT nie są wydawane żadne instrumenty płatnicze (np. karty).

Wpłaty od odbiorców towarów i usług (nabywców) na rachunek VAT będą następowały przy użyciu **dedykowanego „komunikatu przelewu”** (maski), udostępnianego przez banki – komunikat obejmie:

- kwotę odpowiadającą całości albo części kwoty VAT wynikającej z faktury, która ma zostać zapłacona w mechanizmie podzielonej płatności,

- kwotę odpowiadającą całości albo części wartości sprzedaży brutto,
- numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność,
- numer, za pomocą którego dostawca towaru lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku.

Na rachunku VAT mogą się pojawić wpływy (uznania) wyłącznie z tytułu:

- zapłaty kwoty odpowiadającej kwocie VAT, przy użyciu komunikatu przelewu,
- wpłaty VAT przez podatnika na rzecz płatnika z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych (art. 17a oraz art. 103 ust. 5a UPTU),
- przekazania środków z innego rachunku VAT posiadacza rachunku VAT prowadzonego w tym samym banku,
- zwrotu VAT od dostawcy towarów lub usług z tytułu faktury korygującej in minus,
- zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym (różnicy VAT) dokonywanej przez urząd skarbowy.

Z kolei obciążenie rachunku VAT może nastąpić wyłącznie z tytułu:

- płatności kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty VAT z tytułu nabycia towarów lub usług na rachunek VAT dostawcy,
- zwrotu kwoty VAT z tytułu skorygowania własnej faktury sprzedaży in minus,
- wpłaty podatku należnego lub dodatkowego zobowiązania podatkowego (sankcji VAT, art. 112b i art. 112c UPTU), lub odsetek za zwłokę w VAT, lub odsetek za zwłokę od dodatkowego zobowiązania podatkowego – na rachunek urzędu skarbowego,
- wpłaty płatnikowi podatku z tytułu WNT paliw silnikowych,
- zapłaty VAT od cudzej dostawy lub cudzej usługi – na rachunek VAT dostawcy,
- zwrotu przy użyciu komunikatu przelewu nienależnie otrzymanej płatności na rachunek VAT,
- przelewu środków między własnymi rachunkami VAT w tym samym banku,
- przelewu środków na rachunek rozliczeniowy, zgodnie z postanowieniem naczelnika urzędu skarbowego – na skutek wniosku o zwrot VAT do swobodnej dyspozycji, w terminie standardowym 60 dni (art. 87 ust. 2 UPTU).

W związku z powyższym należy podkreślić, że **możliwość dysponowania środkami** na rachunku VAT przez jego posiadacza **jest istotnie ograniczona**. Jednocześnie organ podatkowy nie ma możliwości bezpośredniego dysponowania tymi środkami.

Przykładowo w przypadku omyłkowego przesłania na rachunek VAT dostawcy za wysokiej kwoty podatku, nabywca może negocjować z dostawcą zwrot nadpłaconej kwoty z jego zwykłego rachunku rozliczeniowego lub zwrot na swój rachunek VAT. Z kolei w przypadku przelania środków na rachunek VAT niewłaściwego przedsiębiorcy, przelana kwota zostanie zwrócona na rachunek VAT podmiotu, który dokonał błędnego przelewu. Także wszelkie zwroty będące konsekwencją korekt in minus (np. na skutek mniejszej ilości dostarczonego towaru, węższego zakresu wykonanych usług, uwzględnionej reklamacji, zwrotu towaru lub braku odbioru usługi ze względu na jej nienależyte wykonanie) będą musiały być dokonane na rachunek VAT w części kwoty odpowiadającej podatkowi. Zatem kwoty, które raz wejdą w obieg rachunków VAT, łatwo się już z tego obiegu nie wydostaną.

Ryzyko zachwiania płynności finansowej przedsiębiorców korzystających ze split payment stanowi największy zarzut pod adresem pomysłodawców tej nowej formy rozliczeń należności wynikających z otrzymanych faktur.

RSM Poland jest członkiem RSM, 6. co do wielkości sieci niezależnych firm doradczych i audytorskich, która posiada 813 biur w ponad 120 krajach i zatrudnia więcej niż 43.000 specjalistów na świecie.

RSM Poland działa na polskim rynku już od 1991 r. Przez ten czas zyskaliśmy ogromną wiedzę i doświadczenie. Udało nam się także stworzyć unikatowy zespół najlepszych specjalistów.

Naszą firmę tworzą nasi klienci, których potrzeby stawiamy na pierwszym miejscu, dlatego oferujemy im kompleksową obsługę dostosowaną indywidualnie do ich potrzeb. To nasi klienci decydują o wachlarzu naszych usług, a my dajemy im możliwość rozwoju i wzrostu na każdym etapie ich działalności. Z wieloletniego doświadczenia wiemy, że nasze podejście jest gwarancją obopólnego sukcesu.

W razie jakichkolwiek pytań lub potrzeby omówienia tematu, gorąco zachęcamy do kontaktu:

Przemysław POWIERZA

Tax Partner

Doradca podatkowy (11204)

E: przemyslaw.powierza@rsm Poland.pl

M: +48 600 335 610

Dział Doradztwa Podatkowego RSM Poland

RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A.

Droga Dębińska 3b

61-555 Poznań

T: +48 61 8515 766

F: +48 61 8515 786

www.rsm Poland.pl

biuro@rsm Poland.pl

RSM Poland BLOG

**Praktyczny przewodnik po podatkach
i biznesie. Zapraszamy do lektury!**

Prosimy zwrócić uwagę, że zaprezentowany tekst nie powinien być rozumiany jako porada prawna, gdyż każdy indywidualny przypadek wymaga odrębnej, rzetelnej analizy. Z tego względu RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A. oraz RSM Poland Audyt S.A. nie ponoszą żadnej odpowiedzialności w związku z wykorzystaniem informacji, porad i wskazówek zamieszczonych w niniejszej publikacji.

© RSM Poland, 2018

29.06.2018

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Poland is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

